

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

« احکام خانواده »

تهیه و تنظیم:

اداره کل آموزش های تخصصی
سازمان تبلیغات اسلامی

به سفارش:

کارگروه ملی ترویج ازدواج و کاهش طلاق
دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی

اهمیت تقلید و آگاهی از احکام خانواده

وظیفه دینی

ضرورت

آموزش و فراگیری احکام عملی مورد نیاز در مراحل مختلف زندگی

تقلید افراد عادی (مکلفین غیرمجتهد) از مرجع تقلید واجب است.

واجب است هر
کدام طبق فتوای مرجع
خود عمل کنند.

وقتی زن و مرد از
دو مرجع متفاوت
تقلید می کنند

باطل شدن عقد

حرام شدن ابدی زوجین

کسب درآمدهای حرام

.....

پیامدهای
جبران ناپذیر ندانستن
مسائل شرعی

۱- روابط زناشویی

زن و شوهر به هر شکلی که مایل باشند، می‌توانند از یکدیگر بهره ببرند، ولی شایسته است از کارهایی که با کرامت انسانی سازگار نیست، پرهیز کنند.

زنی که عقد دائم شده، نباید بدون عذر شرعی از نزدیکی با شوهر اجتناب کند

دیدن فیلم‌های مستهجن برای زن و شوهر حتی در خلوت خود و به بهانه انجام عمل زناشویی، حرام است

۲- احکام جنابت

انسان به دو چیز
جنب می‌شود:

اول: آمیزش جنسی

دوم: بیرون آمدن منی، چه در خواب باشد یا بیداری

غسل
جنابت

نیت

شستن سر و
گردن

شستن سمت راست بدن
(دست و پا و تنه سمت راست)

شستن سمت چپ بدن
(دست و پا و تنه سمت چپ)

گذاشتن چیزی در مسجد

رساندن جایی از بدن به خط قرآن و اسم خداوند

رفتن به مسجد الحرام و مسجد النبی

توقف در سایر مساجد و حرم امامان معصوم ع (بنا بر احتیاط واجب)

خواندن آیه‌های سجده واجب

محرمات جنُب

کارهایی که بر
جنب حرام است

۳- همبستری‌های غیر مجاز

مواردی که آمیزش جایز نیست

- در ایام عادت ماهیانه رابطه زناشویی از فرج حرام است
- در صورت انجام چنین عملی، بنا بر احتیاط واجب باید کفاره بدهد
- رابطه از پشت نیز کراهت شدید دارد. (زن می‌تواند تمکین نکند)
- اگر خانمی از خون عادت ماهیانه پاک‌شده، لیکن هنوز غسل به‌جا نیاورده است، می‌تواند با شوهرش نزدیکی کند.

زن در ایام عادت
ماهیانه باشد

- اگر زوجین یا یکی از آنها در حال روزه واجب باشد، نزدیکی حرام است و روزه را نیز باطل می‌کند.
- اگر مردی زن خود را در ماه مبارک رمضان در حالی که روزه است، به آمیزش مجبور کند، علاوه بر اینکه فعلی حرام انجام داده، روزه‌اش نیز باطل است و کفاره نیز دارد. ولی روزه زن باطل نمی‌شود مگر آنکه زن نیز راضی شود.

زن و شوهر یا
یکی از آنها در
حال روزه واجب
باشد

- آمیزش برای زن ضرر داشته باشد و موجب عسر و حرج باشد.

آمیزش مضر باشد

۴- رابطه محرم و نامحرم

محرم کسی است که ازدواج با او حرام است، کسی است که لازم نیست زن در مقابل او حجاب را رعایت کند

محارم

محارم نسبی

محارم پسران

دختر و دختر فرزند
(هرچه پایین رود)

مادر و مادر بزرگ
(هرچه بالا رود)

خواهر؛ دختر خواهر؛
دختر برادر

عمه خود
و عمه پدر و مادر

خاله خود
و خاله پدر و مادر

محارم دختران

پسر و پسر فرزند
(هرچه پایین رود)

پدر و پدر بزرگ
(هرچه بالا رود)

برادر؛ پسر برادر؛
پسر خواهر

عموی خود
و عموی پدر و مادر

دایی خود
و دایی پدر و مادر

محارم سببی

محارم مردان

همسر؛ مادر همسر
و مادر بزرگ او

دختر همسر

زن پسر (عروس)

زن پدر (نامادری)

محارم زنان

شوهر؛ پدر شوهر
و پدر بزرگ

پسر شوهر و نوه او

شوهر مادر

شوهر دختر (داماد)

عروس بر پدر شوهر حتی بعد از طلاق نیز محرم است، ولی دختر عروس اگر از مرد دیگری باشد، محرم نیست. خواهرزن، خاله و عمه و نامادری زن محرم نیستند.

محارم رضاعی

افرادی که با

شیر خوردن

کودک، میان

آنها رابطه

محرمیت برقرار

می شود

احکام روابط با نامحرم

اول: به قصد لذت نباشد.

دوم: با این صحبت به گناه آلوده نشوند.

در صحبت با نامحرم واجب است این شرایط رعایت شود

صحبت
با نامحرم

زنان باید تمام بدن خود به جز گردی صورت
و دست‌ها تا مچ را از نامحرم بپوشانند

زینت و
آرایش

آرایش زن برای نامحرم:
حرام است

پوشاندن آرایش خود را
از نامحرم: واجب

نگاه به نامحرم

بر هر زن و مردی واجب است عورتین خود را به جز برای همسر شرعی خود پوشیده نگاهدارند؛

نگاه به نامحرم

نگاه کردن مرد به بدن زنان نامحرم و همچنین نگاه کردن به موی آنان، چه با شهوت باشد چه بدون آن، چه با بیم افتادن به حرام، چه بدون آن، حرام است

نگاه کردن به صورت آنان و دست‌هایشان تا مچ، اگر با شهوت یا بیم افتادن به حرام باشد، حرام است ولی اگر بدون قصد لذت باشد مانعی ندارد.

نگاه کردن آقایان به آلبوم عکس‌های خانوادگی که در آن عکس زنان فامیل بدون حجاب است، جایز نیست.

نگاه کردن زن به بدن مرد نامحرم غیر از سر و گردن و دست‌ها اگر به قصد لذت باشد، حرام است و به صورت او هم اگر قصد لذت باشد حرام است.

هر کسی که نگاه کردن به او جایز نیست، تماس بدنی با او نیز جایز نیست.

دست دادن به نامحرم جایز نیست ولو بدون قصد لذت باشد.

۵- پرداخت خمس

یک پنجم درآمدی که از مصرف سالیانه و هزینه های متعارف زندگی باقی مانده

خمس مال

پایان سال خمس

زمان
پرداخت

پرداخت به حاکم شرع یا نماینده ایشان

نحوه
پرداخت

با نظر مرجع تقلید

نحوه
محاسبه و
پرداخت

۶- احکام پیشگیری از بارداری

۷- احکام سقط جنین

حرام است و گناه کبیره!

بعد از انعقاد نطفه، سقط آن جایز نیست

سقط
جنین

بعد از چهار ماهگی

پس از دمیده شدن روح

به تناسب مراحل جنینی، پرداخت دیه
توسط عامل سقط جنین (زن یا شوهر یا
پزشک یا دیگری) واجب است

پرداخت دیه کامل
یک انسان

قبل از
چهار ماهگی

۷- احکام سقط جنین

برای مادر ضرر و خطر جانی داشته باشد و دفع ضرر از او
متوقف بر سقط جنین باشد

جواز سقط جنین
در شرایط خاص

تشخیص بیماری در جنین قطعی و داشتن و نگه داشتن
چنین فرزندی موجب مرگ می‌باشد

تا قبل از ۴ ماهگی - پیش از دمیده شدن روح در جنین

زمان مجاز جهت
سقط جنین

بنا بر احتیاط، دیه آن باید پرداخت شود.

در پناه حضرت حق باشید